

**Základní škola Cheb, Kostelní náměstí 14, 350 02 Cheb,
příspěvková organizace**

Distanční výuka

Příloha školního řádu

Účinnosti nabývá dnem 17. 1. 2023

Pedagogickou radou schválen dne 16. 1. 2023

Projednán a schválen ve školské radě dne 16. 1. 2023

Obsah

Obsah	3
1 Legislativní rámec	4
1.1. Povinnost školy vzdělávat distančním způsobem	4
1.2. Škola nemá povinnost vzdělávat distančním způsobem	4
1.3. Povinnost dítěte/žáka	5
1.4. Zápisy do třídní knihy	5
2 Komunikace s rodiči při vzdělávání distančním způsobem	6
3 Monitorování, vyhodnocování, přizpůsobování	6
4 Organizace výuky při omezení přítomnosti ve škole	7
4.1. Prezenční výuka	7
4.2. Smíšená výuka	7
4.3. Distanční výuka	7
5 Formy vzdělávání distančním způsobem	8
5.1. On-line výuka	8
5.2. Off-line výuka	8
5.3. Konzultace	9
6 Obecná doporučení k distančnímu způsobu vzdělávání	10
6.1. Doporučení pro 1. stupeň ZŠ	10
6.2. Doporučení pro 2. stupeň ZŠ	11
7 Vzdělávání dětí/žáků ZŠ speciální	12
8 Způsoby a pravidla hodnocení při distančním vzdělávání	13
9 Naplňování rámcového vzdělávacího programu a školního vzdělávacího programu	14
10 Interní evidence změn	14
11 Materiálně-technické vybavení a softwarové nástroje	15
11.1. Základní doporučení pro realizaci on-line výuky	15
11.2. Jednotná komunikační platforma	15

1 Legislativní rámec

Pro vzdělávání distančním způsobem v některých mimořádných situacích, jako např. uzavření škol či zákaz přítomnosti dětí, žáků nebo studentů ve školách, jsou školským zákonem stanovena tato pravidla:

- a) povinnost školy ve vymezených mimořádných situacích zajistit vzdělávání distančním způsobem,
- b) je stanovena povinnost dětí, žáků nebo studentů se tímto způsobem vzdělávat.

1.1. Povinnost školy vzdělávat distančním způsobem

Při uzavření školy z důvodů:

1. krizových opatření vyhlášených po dobu trvání krizového stavu podle krizového zákona;
2. z důvodu nařízení mimořádného opatření, například mimořádného opatření Ministerstva zdravotnictví (MZ) nebo krajské hygienické stanice podle zákona o ochraně veřejného zdraví;
3. nařízení karantény, není možná osobní přítomnost většiny (více než 50 %) dětí/žáků z nejméně jedné třídy.

Postačí naplnění jedné z těchto tří podmínek.

Za splnění předpokladů pro zahájení výuky distančním způsobem má škola povinnost u těchto dětí a žáků pokračovat ve vzdělávání distančním způsobem. Vzdělávání distančním způsobem škola uskutečňuje podle příslušného rámcového vzdělávacího programu a školního vzdělávacího programu v míře odpovídající okolnostem. Není tedy povinností je naplnit beze zbytku.

1.2. Škola nemá povinnost vzdělávat distančním způsobem

1. Pokud ředitelka školy vyhlásí „ředitelské volno“.
2. Pokud Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy (MŠMT) škole schválí změnu v organizaci školního roku.
3. Pokud je dětem/žákům nařízena karanténa, ale nejde o většinu třídy, a to i v případě, kdy se v jiných třídách té samé školy vzdělávání distančním způsobem poskytuje.
4. Pokud jsou děti/žáci nepřítomni z jiného důvodu (např. nemoc).

Děti a žáci, kterým není omezena osobní přítomnost ve škole, se nadále vzdělávají prezenčním způsobem. Doporučuje se však, pokud to organizační možnosti školy dovolí, poskytovat ve škole nepřítomným dětem/žákům studijní podporu na dálku, např. formou zasílání materiálů, úkolů či výukových plánů na dané období. Děti/žáci se zapojují na bázi dobrovolnosti a s ohledem na své individuální podmínky.

1.3. Povinnost dítěte/žáka

Děti a žáci jsou povinni se vzdělávat distančním způsobem ve vymezených případech. Způsob poskytování a hodnocení vzdělávání na dálku přizpůsobí škola podmínkám dítěte/žáka pro toto vzdělávání (zázemí, materiální podmínky, speciální vzdělávací potřeby, zdravotní stav atp.).

1.4. Zápisy do třídní knihy

Zásadou pro vedení třídní knihy je, aby z jejího obsahu bylo zřejmé, kdy přešla výuka na vzdělávání distančním způsobem a případně kterých dětí/žáků se týká – zejména v případě „smíšené výuky“.

Pro potřeby zápisu distanční výuky celé třídy/skupiny, která neodpovídá běžnému rozvrhu v plném rozsahu, je možné příslušný počet týdenních hodin rovnoměrně rozložit do jednotlivých všedních dnů v pravidelných blocích.

Absenci při distanční výuce je nutné posuzovat podle zapojení do vzdělávání a výstupů, nikoli podle doby vzdělávacích aktivit. Při asynchronní či offline výuce nezáleží, v jaké denní době a jak rychle žák pracuje, nýbrž zda odevzdává úkoly či výstupy své práce ve stanoveném termínu nebo prokazuje snahu o plnění pokynů. Při synchronní výuce je nepřipojení se k online přenosu považováno za absenci, pokud s dítětem/žákem či jeho zákonným zástupce nebyl individuálně dohodnut jiný způsob zapojení. Pro omlouvání absencí v obecné rovině platí to stejné, co pro prezenční vzdělávání.

2 Komunikace s rodiči při vzdělávání distančním způsobem

Škola bude hledat optimální nastavení podoby vzdělávání ve spolupráci s rodiči.

Povinnost poskytovat dětem/žákům vzdělávání náleží škole a tuto povinnost nelze bez dalšího přenášet na rodiče.

Rolí rodičů je především podporovat své dítě, aby dostalo své povinnosti vzdělávat se.

Pro komunikaci mezi školou a rodiči je zvolena jednotná komunikační platforma (Google Meet, Classroom, Edupage).

Škola bude informace předávat rodičům koncentrovaně, v pravidelných intervalech s dostatečným předstihem.

Škola určí čas a frekvenci pro zasílání pravidelných informací (1-2 x týdně).

Lhůta pro odpovídání na zprávy rodičů bude max. do 3 pracovních dnů.

Škola pomůže rodičům zajistit potřebné vybavení či přístup k internetu.

3 Monitorování, vyhodnocování, přizpůsobování

Je třeba, aby měl učitel přehled o podmínkách, zapojování a aktivitě každého jednotlivého žáka i o tom, jak se žákům daří osvojovat si konkrétní znalosti a dovednosti.

Úkolem učitele je na základě monitoringu přizpůsobovat výuku na dálku potřebám jednotlivců i skupiny tak, aby byla co nejefektivnější.

Vedení školy by mělo neustále monitorovat vzdělávací proces jako celek: personálně technické možnosti, počty žáků ve třídách/předmětech, které se nedaří dostatečným způsobem zapojit do výuky, zpětnou vazbu od učitelů v oblasti stanovených pravidel, zpětnou vazbu od rodičů, případné stížnosti.

4 Organizace výuky při omezení přítomnosti ve škole

V případě, že je nařízením karantény nebo mimořádnými opatřeními krajské hygienické stanice nebo Ministerstva zdravotnictví znemožněna osobní přítomnost dětí/žáků ve škole, mohou nastat následující situace:

4.1. Prezenční výuka

V případě, že se opatření či karanténa týká pouze omezeného počtu dětí/žáků, který nepřekročí více jak 50 % účastníků konkrétní třídy, oddělení či studijní skupiny, škola nemá povinnost poskytovat vzdělávání distančním způsobem a postupuje obdobně jako v běžné situaci, kdy děti/žáci nejsou přítomni ve škole, např. z důvodu nemoci.

Prezenční výuka probíhá běžným způsobem. Doporučuje se však poskytovat ve škole nepřítomným dětem/žákům studijní podporu na dálku, např. formou zasílání materiálů, úkolů či výukových plánů na dané období. Děti/žáci se zapojují na bázi dobrovolnosti a s ohledem na své individuální podmínky. Při prezenční výuce je vhodné, pokud to lze, zařazovat vzdělávací aktivity pořádané venku, kde nedochází ke kumulování více osob.

V rámci prezenční výuky je vhodné aktivně využívat zvolenou komunikační platformu a další digitální nástroje, aby se předešlo komplikacím při přechodu na vzdělávání distančním způsobem.

4.2. Smíšená výuka

V případě, že se zákaz osobní přítomnosti ve škole (onemocnění či karanténa) týká více než 50 % dětí/žáků konkrétní třídy, je škola povinna distančním způsobem vzdělávat děti/žáky, kterým je zakázána osobní účast na prezenční výuce.

V uvedených třídách probíhá tzv. „smíšená výuka“, někdy nazývaná též „hybridní“. O způsobu organizace „smíšené výuky“ rozhoduje ředitelka školy s ohledem na konkrétní aktuální možnosti a podmínky školy a dětí/žáků.

Je možné organizovat smíšenou výuku ve spolupráci s asistentem pedagoga nebo jiným pedagogickým pracovníkem formou účasti na prezenční výuce nebo zapojením do on-line výuky.

Pokud krajská hygienická stanice vyhodnotí, že menší část třídy nebyla v rizikovém kontaktu a může se dále bez rizika šíření nákazy účastnit prezenční výuky, je možné tyto děti/žáky z organizačních důvodů zařadit do jiných tříd, u kterých probíhá prezenční výuka.

Pro část třídy vzdělávanou na dálku bude prioritou zařazování českého a cizího jazyka, matematiky, přírodovědných a společensko vědních témat a „výchovy“ budou řešeny formou tipů a inspirace pro volnočasové aktivity.

4.3. Distanční výuka

Pokud jsou splněny podmínky dle § 184a školského zákona a zákaz osobní přítomnosti platí pro minimálně jednu celou třídu, probíhá v této třídě distanční výuka. Ostatní třídy se vzdělávají dále prezenčním způsobem ve standardním režimu. Pokud je zakázána přítomnost všech dětí/žáků školy, přechází na distanční výuku celá škola.

5 Formy vzdělávání distančním způsobem

Vzdělávání distančním způsobem může probíhat formou on-line či off-line výuky. Škola vždy přizpůsobí distanční výuku jak individuálním podmínkám jednotlivých dětí/žáků, tak také personálním a technickým možnostem školy. O konkrétních vnitřních pravidlech organizace výuky (smíšené, distanční a prezenční) ve škole rozhoduje ředitelka školy s ohledem na aktuální možnosti a podmínky školy.

5.1. On-line výuka

On-line výuka probíhá zpravidla prostřednictvím internetu a je podporována nejrůznějšími digitálními technologiemi a softwarovými nástroji.

Při **synchronní výuce** je učitel propojen s dětmi/žáky prostřednictvím komunikační platformy Google Meet, Classroom, Edupage a to v reálném (stejném) čase. Skupina ve stejný čas na stejném virtuálním místě pracuje na stejném/podobném úkolu.

Realizace on-line hodin probíhá pomocí Google Meet podle předem stanoveného rozvrhu. Učitel má přehled o průběhu vzdělávání, které je jednotné, časově vymezené a je podporováno přímou interakcí učitele a dětí/žáků.

Není vhodné synchronně realizovat kompletní rozvrh hodin, jak je nastaven pro prezenční výuku. Při stanovení rozsahu výuky na dálku je třeba respektovat volný čas a jiné aktivity dětí/žáků.

Při **asynchronní výuce** děti/žáci pracují v jimi zvoleném čase vlastním tempem na jim zadaných úkolech a společně se v on-line prostoru nepotkávají. Pro tento druh práce bude využíván Google Meet, Classroom, Edupage.

Žáci na zadaných úkolech pracují dle svých časových možností a domluveným způsobem ve stanoveném termínu vypracované zadání odevzdávají. Zadávání může probíhat každý den, ale také např. na týden dopředu dle domluvy s vyučujícím.

V průběhu plnění úkolů si vyučující stanoví čas, kdy bude k dispozici pro konzultace a individuální studijní podporu.

Asynchronní on-line výuka probíhá tam, kde není možné zabezpečit všem účastníkům stejné podmínky.

Žákům může chybět sociální kontakt se spolužáky a sdílení, je potřeba přímé komunikace s učitelem.

5.2. Off-line výuka

Off-line výuka = samostudium a plnění úkolů z učebnic a učebních materiálů či pracovních listů. Může se také jednat o plnění praktických úkolů využívajících přirozené podmínky účastníků v jejich domácím prostředí.

Zadávání úkolů při off-line výuce může probíhat písemně, telefonicky, ve specifických případech i osobně.

Je vhodná u nejmladších dětí a žáků a u dětí a žáků se specifickými potřebami, u kterých je vhodné zaměření na praktické činnosti. Off-line výuka vyžaduje zvýšené úsilí učitelů při monitorování zapojení všech dětí a žáků a jejich vzdělávacího pokroku, při poskytování studijní podpory a formativní zpětné vazby.

5.3. Konzultace

V distanční výuce je nutné, aby učitel monitoroval zapojování jednotlivých účastníků a poskytoval jim individuální konzultace a studijní podporu. Cílem je, aby nikdo nezůstal mimo systém a každý pracoval přiměřeně svým možnostem a podmínkám. Konzultace je třeba nabízet v takové formě, aby byly dostupné všem bez rozdílu a aby měly patřičný efekt – může se jednat o telefonické hovory, on-line chat, e-maily či ve specifických případech osobní konzultace za dodržení všech hygienických pravidel a nařízených opatření.

6 Obecná doporučení k distančnímu způsobu vzdělávání

- Přizpůsobovat výuku možnostem dětí/žáků i pedagogů.
- Nepřeceňovat možnosti rodičů a dětí/žáků při vzdělávání na dálku, usilovat o častou zpětnou vazbu od účastníků a sami ji hojně poskytovat.
- Samostatnost nepřeceňovat zejména u dětí a mladších žáků, a to zvláště ve vztahu k nové látce a samostudiu.
- Optimálním přístupem je diferenciací obtížnosti úkolů.
- Poskytovat dětem/žákům možnosti volby.
- Zadání formulovat jasně a konkrétně, ověřovat si, že děti/žáci vědí, co se od nich očekává.
- Stanovit realistické termíny plnění úkolů.
- Rozvíjet u dětí/žáků dovednost plánovat si práci.
- Podporovat skupinovou práci v on-line prostředí.
- Podporovat kontakty mezi účastníky navzájem, především u starších žáků.
- Mladší děti nebo žáci více potřebují přímý kontakt s učitelem.
- Při komunikaci se snažit o srozumitelná a jednoznačná zadání a pokyny.
- Být empatictí a zajímat se o to, jak žákům učení jde, co jim případně nejde, jestli komunikují ostatními spolužáky apod.
- Respektovat v přiměřené míře potřebu časové flexibility v rodinách.

6.1. Doporučení pro 1. stupeň ZŠ

Žáci budou mít vytvořené vlastní účty na doméně zs-cheb.cz, budou znát svá hesla, ovládat základní funkce a komunikovat prostřednictvím systému s učitelem. Je vhodné tyto prvky zařadit do běžné prezenční výuky, aby vynucený přechod na vzdělávání distančním způsobem byl co nejméně stresující a žáci se mohli od prvního dne plně zapojit do výuky na dálku.

On-line výuka na prvním stupni bude vhodně kombinována synchronními i asynchronními aktivitami a bude pravidelně doplňována prvky “off-line výuky”, jako je praktická a kreativní činnost atp. Důležité je udržovat s žáky každodenní kontakt, jasně stanovit vzdělávací priority, pravidelně žáky povzbuzovat a prostřednictvím formativní zpětné vazby posilovat jejich vnitřní motivaci k dalšímu pokroku.

Při on-line výuce se učitel pravidelně ráno setkává s žáky v jakési virtuální třídnické hodině, proběhne společný úvod do tématu aktuální práce, žákům jsou jasně a srozumitelně zadány pokyny k samostatné práci, která nemusí být pro všechny stejná. Zadání by mělo respektovat individuální pokrok, potřeby a podmínky dítěte. Učitel si vždy ověřuje, že žáci zadání porozuměli.

Synchronní výuka na 1. stupni ZŠ by neměla trvat déle než jednu hodinu. Vhodné je střídat “on-line” setkání se samostatnou prací.

Není úlohou rodičů přebírat povinnosti školy a vzdělávat své dítě v domácích podmínkách.

Rodič doma dítěti vytvoří adekvátní podmínky pro práci (pracovní místo, potřebné pomůcky a materiály, klidné prostředí...), případně se ujistí, že dítě zadané práci rozumí a ví, co je jeho úkolem, a pokud tomu tak není, navede dítě, aby samo kontaktovalo učitele či se rodič sám s učitelem spojil.

6.2. Doporučení pro 2. stupeň ZŠ

Vzdělávání distančním způsobem na 2. stupni ZŠ by mělo probíhat převážně on-line a kombinovat synchronní a asynchronní metody.

Je potřebné již v průběhu prezenční výuky zařazovat aktivity spojené s využíváním školního informačního systému a digitálních vzdělávacích nástrojů, aby případný přechod na výuku na dálku proběhl bez komplikací.

Zařazovat více skupinových aktivit, samostatně vyhledávat zdroje a pracovat s nimi, využívat různé digitální nástroje podporující porozumění učivu, jeho procvičení a rozvoj kompetencí v daných oblastech.

Synchronní výuka by neměla přesáhnout tři vyučovací hodiny za sebou. Je třeba vhodně volit témata i pestrou škálu metod, věnovat se přednostně prioritním předmětům.

Pro vyšší motivaci žáků v této věkové kategorii je možné využívat prvky vrstevnického učení, týmové práce a projektové výuky. Kontakt s vrstevníky je velmi důležitý, využívat nástroje on-line komunikace Google Meet .

Není rolí rodičů probírat s dětmi látku, vysvětlovat učivo a opravovat úkoly.

7 Vzdělávání dětí/žáků ZŠ speciální

Děti/žáci se speciálními vzdělávacími potřebami (dále SVP) mají nárok na poskytování podpůrných opatření školou a školským poradenským zařízením i při distančním způsobu vzdělávání.

Zákonní zástupci mají možnost využití služeb školního poradenského pracoviště, a to jak formou konzultací, tak formou poskytování péče speciálních pedagogů, případně školních psychologů.

V závislosti na konkrétní situaci a možnostech školy jsou dětem/žákům se SVP zapůjčeny potřebné kompenzační pomůcky, speciální učebnice a speciální učební pomůcky, jež má daný jednotlivec uvedené v doporučení školského poradenského zařízení (např. notebook, klávesnice pro slabozraké, pomůcky pro alternativní komunikaci, pomůcky pro rozvoj hrubé motoriky aj.), a to s podmínkou, že je zákonný zástupce povinen uhradit jejich případné poškození či zcizení. Realizace půjčení konkrétní pomůcky nebo učebnice záleží na individuální domluvě se školou.

Škola se zákonnými zástupci sepíše smlouvu o výpůjčce.

U dětí/žáků jejichž postižení je natolik závažné, že neumožňuje realizovat vzdělávání prostřednictvím on-line komunikace, škola umožní danému dítěti/žákovi takový způsob vzdělávání, který bude v jeho nejlepším zájmu a bude korespondovat s jeho schopnostmi a dovednostmi.

Je nutné pevně nastavit dobu a formu komunikace individuálně přímo na možnosti dané rodiny (PC, telefon, osobní vyzvedávání učebních materiálů) a stanovit se zákonnými zástupci pravidla komunikace a edukace.

Při distanční výuce se zaměřujeme na formativní zpětnou vazbu hodnocení žáků.

Asistenta pedagoga je možné zapojit prostřednictvím nástrojů distančního způsobu vzdělávání.

8 Způsoby a pravidla hodnocení při distančním vzdělávání

Způsob hodnocení přizpůsobí škola podmínkám dítěte/žáka.

Hodnocení je nedílnou součástí procesu vzdělávání.

Při výuce distančním způsobem je poskytována kvalitní zpětná vazba.

Úkolem učitele je průběžně monitorovat zapojení a aktivitu všech dětí/žáků, poskytovat jim v přiměřeném čase zpětnou vazbu, podporovat je v hledání řešení a motivovat k dalšímu pokroku.

Používat častěji **formativní hodnocení** (průběžné hodnocení), které přináší dítěti/žákovi užitečnou informaci o tom, co ví, čemu rozumí nebo co dokáže průběžně v rámci vzdělávacího procesu, a směřuje ho k naplnění stanoveného cíle. Účelem formativního hodnocení je identifikovat vzdělávací potřeby účastníků a přizpůsobit těmto zjištěním vyučování a učení tak, aby každý dosáhl maxima ve svém rozvoji vzhledem ke svým individuálním možnostem.

Sumativní hodnocení je hodnocení souhrnné, které informuje o tom, co dotyčný žák zvládl na konci určitého období. Jeho účelem je získat konečný přehled o dosahovaných výkonech.

Při hodnocení v průběhu distančního vzdělávání škola dodržuje pravidla a kritéria hodnocení stanovená ve školním řádu.

9 Naplňování rámcového vzdělávacího programu a školního vzdělávacího programu

Vzdělávání distančním způsobem škola uskutečňuje podle příslušného rámcového vzdělávacího programu (RVP) a školního vzdělávacího programu (ŠVP).

Není možné a ani doporučované vzdělávat děti/žáky v plném souladu s ŠVP a v plném rozsahu plánovaném pro prezenční výuku.

Škola se soustředí na:

- stěžejní výstupy v českém jazyce, matematice a cizím jazyce;
- při krátkodobých úsecích distanční výuky (karanténa třídy na 10 dní) je možné zaměřit aktivity projektovým způsobem na průřezové téma propojující více vzdělávacích oblastí (např. formou vzdělávacích pořadů, výukových videí, digitálních učebních materiálů atd.);
- při dlouhodobém zákazu osobní přítomnosti ve školách, který trvá déle než 2 týdny, je třeba zaměřit se na očekávané výstupy dle ŠVP školy.

10 Interní evidence změn

Škola připraví interní evidenci změn ve vzdělávacím obsahu jednotlivých vyučovacích předmětů a ročníků, která bude součástí dokumentace školy. Rozsah a podobu této interní evidence určuje ředitel školy a informuje o ní všechny učitele, žáky a zákonné zástupce. Pro zjednodušení a názornost je možné vše stručně zaznamenat do jednoduché tabulky, ve které bude pro daný předmět a ročník uvedeno:

- a) jaká témata (učivo) byla v období od zahájení distančního vzdělávání realizována v plné šíři,
- b) jaká témata (učivo) byla realizována v redukované podobě, tedy jen částečně (tzn. co z daného obsahu by žáci měli zvládat),
- c) jaká témata (učivo) se zcela přesunou do dalšího školního roku,
- d) jaká témata (učivo) budou zcela vypuštěna.

11 Materiálně-technické vybavení a softwarové nástroje

Způsob poskytování vzdělávání distančním způsobem přizpůsobí škola podmínkám dětí/žáků.

11.1. Základní doporučení pro realizaci on-line výuky

Učitel má k dispozici počítač či přenosné zařízení (notebook nebo tablet) - možnost práce učitele z domova.

Učitel má přístup k hardware a software, který umožňuje přenos informací a komunikaci s dětmi/žáky a rodiči on-line formou (například webkamera, sluchátka či reproduktor a mikrofon).

Škola má předem určenou techniku, která v případě přechodu na vzdělávání distančním způsobem může být zapůjčena žákům, kteří ji potřebují. Zápůjčka techniky je řešena smlouvou o výpůjčce.

Je předem stanovena a připravena jednotná softwarová platforma, komunikační kanál a společná pravidla pro komunikaci s dětmi/žáky i rodiči. (Google Meet, Classroom, Edupage).

Na všech počítačích či přenosných zařízeních ve vlastnictví školy jsou platné licence operačního systému a příslušné softwarové aplikace.

11.2. Jednotná komunikační platforma

Při nastavení jednotné komunikace škola preferuje školní informační systém Edupage, systémy pro řízení výuky - Google Classroom a cloudové balíčky pro komunikaci a spolupráci - G-Suit pro školství.

Je využívána jednotná komunikační platforma Google Meet.

Každý žák a vyučující školy má vytvořen vlastní účet pod doménou zs-cheb.cz a bude tak tento účet využívat pro distanční výuku.

V Chebu, dne _____

Mgr. Libuše Hladká
ředitelka školy